

Motion till riksdagen

1987/88:Bo528

av Ingbritt Irhammar och Karl Erik Olsson (c)
om en expertgrupp för behandling av effekter och
risker av mögel- och fuktskador inomhus

Ett gissel som drabbat och fortsätter att drabba tusentals personer här i landet är förekomst av mögel i deras bostäder eller i daghem, fritidslokaler eller skolor. Åtskilliga av dessa vuxna och barn har angripits av sjukdomar eller löper uppenbara hälsorisker på grund av möglet. I de flesta fall sker sjukdoms- och skadeutvecklingen hos människan långsamt, ofta dröjer det bortåt fem år innan den utvecklingen nått ett akut, för läkare konstaterbart stadium. Möjligheterna att då kunna häva sjukdomen är då små eller obefintliga och ett livslångt lidande väntar patienten.

Exempel på detta finns i mångfald, mest i de södra delarna av landet.

En spridd missuppfattning är att mögel endast framkallar allergiska sjukdomar. Så är emellertid inte fallet. Världshälsoorganisationen, WHO, har i en rapport visat på att olika mögelarter, hundratals sådana finns, även leder till cancer, förändringar i de genetiska organen och arvsanlagen, missbildningar på foster, leverskador, Reyes syndrom, Wilsons sjukdom etc. Med stöd från WHO pågår sedan några år i Lyon i Frankrike avancerad forskning beträffande cancerriskerna för människor som utsätts för mögel-exponering under längre tid.

Bland de farligaste mögelarter som finns i bl. a. Sverige är *Aspergillus flavus*, som bildar ett gift benämnt aflatoxin B₁. Detta gift är ett av de farligast kända i världen.

Vårt land måste tyvärr anses vara ett av de underutvecklade när det gäller kunskaper om de humanmedicinska effekterna på människor av allvarliga möglexponeringar samt i fråga om de medicinska åtgärder som fordras för att kurera eller t. o. m. rädda drabbade patienter.

Problematiken är långt mera uppmärksammas utomlands, både i väst och öst.

För närvarande saknas t. o. m. läkarutbildning i Sverige inom det berörda ämnesområdet.

Vissa offentliga utredningar har snuddat vid ämnesområdet under senare år men väsentligen då från byggnadsteknisk synpunkt sett. Den pågående allergiutredningen under socialdepartementen har ej heller direktiv och sammansättning för att kunna angripa problematikens allvarligaste avsnitt och aspekter i hela dess vetenskapliga och kliniska vidd. Härför fordras speciell sakkunskap som tyvärr är ytterst sällsynt för närvarande i vårt land. En särskild expertgrupp måste bildas för att ta sig an problemen. Bland dessa vill vi här bl. a. peka på:

- epidemiologiska utredningar för att klarlägga akuta och sena hälsoeffekter hos olika populationsgrupper.
- uppföljning av resultaten av sanering och ombyggnadsåtgärder i byggnader beträffande förändringar av sammansättningen av mögelfloran i inomhusmiljön och hälsokvaliteten hos de boende.
- utarbetande av rutiner och klinisk undersökningsteknik för spårning och registrering av mögelföroreningar i inomhusmiljö.
- behovet av auktorisering av företag som utför sådana mätningar.
- utarbetande av riktlinjer vid medicinsk utredning av samband mellan mögalexponering i inomhusmiljö och hälsobesvär samt läkarutbildning på området.

Riksdagen har beslutat om åtgärder för att förebygga konsekvenserna för boende av radonstrålning. De humanmedicinska följderna och riskerna av mögelförekomst i inomhusmiljö har minst samma dimensioner. Troligen blir de snart nog än större.

Hemställan

Åberopande det anförda yrkar vi

1. att riksdagen hos regeringen begär att uppdrag lämnas åt socialstyrelsen att genom en arbetsgrupp med experter från bl. a. statens miljömedicinska laboratorium och statens bakteriologiska laboratorium samt den kliniska mikrobiologins sakkunskap behandla de spörsmål sammanhängande med humanmedicinska effekter och risker av mögel- och fuktskador inomhus som angetts i motionen,
2. att riksdagen beslutar att erforderliga medel för arbetsgruppens verksamhet skall ställas till förfogande ur den genom riksdagsbeslut inrättade statliga fonden för fukt- och mögelskador.

Stockholm den 25 januari 1988

Ingbritt Irhammar (c)

Karl Erik Olsson (c)